

МЕДИА МОНИТОРИНГ

05 ОКТОМВРИ 2026 г.

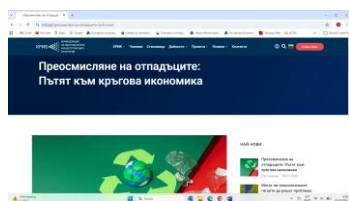
Член на:

Източник: КРИБ

Заглавие: Преосмисляне на отпадъците: Пътят към кръгова икономика

Линк: <https://krib.bg/%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%BE%D1%81%D0%BC%D0%B8%D1%81%D0%BB%D1%8F%D0%BD%D0%B5-%D0%BD%D0%B0-%D0%BE%D1%82%D0%BF%D0%B0%D0%B4%D1%8A%D1%86%D0%B8%D1%82%D0%B5-%D0%BF%D1%8A%D1%82%D1%8F%D1%82-%D0%BA%D1%8A%D0%BC/>

Текст: Всяка година светът генерира над 2 милиарда тона битови отпадъци – голяма част от които изчезват от погледа ни в момента, в който бъдат изхвърлени в контейнера. Но именно тук всъщност започва историята на отпадъците, пише Евронюз.

Изхвърлената пластмасова бутилка може да бъде рециклирана в нов продукт. Отпадъците от храна могат да се превърнат в компост или биогаз. Материалите, които не подлежат на рециклиране, могат да бъдат изгорени за производство на електроенергия. А онова, което не може да бъде оползотворено, в крайна сметка попада на сметището. Колкото повече материали се оползотворяват и връщат в

употреба по време на този процес, толкова по-малко отпадъци достигат до края на пътя си.

Това е принципът на кръговата икономика: ресурсите да се използват възможно най-дълго – първо чрез намаляване на потреблението, а след това чрез повторна употреба и рециклиране на материалите, вместо простото им изхвърляне.

Отделяне на ценните материали

В комплекса за управление на отпадъци на компанията ВЕЕАН в Шарджа, ОАЕ, битовите отпадъци преминават през сортираща линия. Машини отделят пластмасата, металите, хартията и картоната, превръщайки смесените отпадъци в материали, които потенциално могат да се използват отново.

Пластмасите могат да се преработят в нови опаковки и потребителски стоки, докато хартията и картонът могат да се върнат в производствения цикъл.

Не всичко обаче може да бъде оползотворено. В Шарджа част от остатъчните отпадъци се насочват към инсталация за превръщане на отпадъци в енергия, където се изгарят за производство на електроенергия, вместо да бъдат изпращани директно на сметището.

„Рециклирането запазва материала. Процесът на превръщане на отпадъци в енергия се занимава с остатъка, като гарантира, че дори неизползваните по друг начин отпадъци създават стойност“, казва Алия Ал Обейдли, главен инженер в Emirates Waste to Energy.

Рециклирането поддържа материалите в употреба, докато превръщането на отпадъци в енергия идва на по-късен етап, извличайки енергия от материали, които не могат да бъдат рециклирани. Всичко, което не може да бъде оползотворено, в крайна сметка напуска кръговия цикъл и попада на сметището. Именно този цялостен процес Узбекистан се опитва да промени сега.

Преосмисляне на съдбата на отпадъците в Узбекистан

Узбекистан генерира приблизително 15 милиона тона битови отпадъци годишно. Правителствени данни сочат, че понастоящем едва 5% до 6% от тях се рециклират или преработват от специализирани компании. За по-голямата част от останалите отпадъци крайната дестинация остава сметището.

Ново сметище с площ от 24 хектара край Ташкент приема между 1500 и 2500 тона отпадъци дневно, в зависимост от периода и сезона, според Шахзод Сафаров, главен специалист в Агенцията за управление на отпадъците на Узбекистан.

В продължение на десетилетия боклукът на столицата се е депонирал на близко по-старо сметище. В новото съоръжение отпадъците се уплътняват и покриват с пръст, а защитни слоеве в основата им имат за цел да предотвратят проникването на замърсени течности в почвата.

Въпреки това, заровените отпадъци продължават да оказват въздействие върху околната среда. При разлагането на органичните материали без достъп на кислород се отделя метан – мощен парников газ.

„На старото сметище се беше натрупало огромно количество метан. Сега там се изпълнява проект за извличане на този газ и производството на електроенергия от него“, казва Рафаел Бекмулин, директор на отдела за рециклиране и обезвреждане на отпадъци.

Официални лица съобщават, че през последните години са закрити и рекултивирани 47 сметища, като целта на Узбекистан е броят им да бъде намален наполовина до 2030 г.

Закриването на сметища обаче не кара отпадъците да изчезнат. Ако се депонира по-малко боклук, той трябва да бъде насочен другаде.

Превръщане на отпадъците в електроенергия

Част от решението се реализира край Самарканд. В момента се изгражда нов завод за превръщане на отпадъци в енергия, който ще преработва около 1500 тона битови отпадъци дневно. Очаква се след въвеждането му в експлоатация той да произвежда около 240 милиона киловатчаса електроенергия годишно.

Азиза Назарова, ръководител на отдел „Инвестиции“ в Агенцията за управление на отпадъците на Узбекистан, посочва, че дългосрочната цел е отпадъците да се разделят на различни потоци – материали за рециклиране, които се връщат в производството; органични отпадъци, предназначени за компост или биогаз; и остатъчни отпадъци, насочвани към заводите за превръщане на отпадъци в енергия. Редът е от значение. Превръщането на отпадъците в енергия може да намали обема на боклука, постъпващ в сметищата, но предварителното отделяне на материалите за рециклиране позволява по-голяма част от тях да останат в обращение. И така, пътят на отпадъците се връща там, откъдето е започнал – при кофата за боклук.

Кръговратът започва у дома

В град Ангрен, източно от Ташкент, частната компания за управление на отпадъци „Zero Waste“ раздаде 10 000 чувала на жителите в рамките на пилотен проект, насърчаващ домакинствата да сортират боклука си.

Според Собир Машрабов, регионален представител на компанията, едва около 1% от чувалите са върнати с правилно сортирани отпадъци.

„Без сортиране на отпадъците нищо не може да се постигне“, казва Машрабов.

Според него сама по себе си инфраструктурата не може да реши проблема. Той твърди, че разделното събиране на отпадъци трябва да се превърне в всекидневен навик, възпитаван още от детската градина и училището, та чак до университета.

Този експеримент затваря цикъла на пътя на отпадъците. Когато пластмасата, хартията, хранителните остатъци и всичко останало се изхвърлят заедно, извличането на полезни материали става по-трудно. Предварителното им разделяне създава повече възможности материалите за рециклиране да се върнат в производството, вместо да отидат за изгаряне или на сметището.

Шарджа и Узбекистан работят по различни етапи от този процес – от сортирането и рециклирането до управлението на сметищата и оползотворяването на енергия.

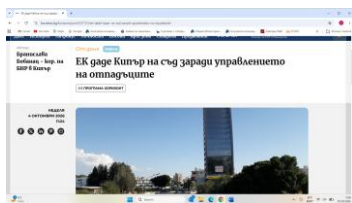
Цялата тази инфраструктура обаче се занимава с това, което обществото вече е решило да изхвърли.

Кръговата икономика започва по-рано – чрез използване на по-малко ресурси, удължаване на живота на продуктите и извличане на ценни материали, преди те да са се превърнали в отпадък.

Източник: БНР

Заглавие: ЕК даде Кипър на съд заради управлението на отпадъците

Линк: <https://bnrnews.bg/horizont/post/537123/ek-dade-kipar-na-sad-zaradi-upravlението-na-otpadatsite>

Текст: Европейската комисия изправи Кипър пред Съда на Европейския съюз заради сериозни недостатъци в управлението на отпадъците, съобщиха от Брюксел. Правителството заяви, че в ход са мерки за модернизация на пречиствателните съоръжения и съществено развитие се очаква в следващите две години.

Съдебният иск заплашва Кипър с налагането на значителни глоби заради неизпълнението на две европейски директиви.

21% от битовите отпадъци в страната се заравят, без да са преминали предварителна обработка, според официалните данни на Европейската комисия. Общата зависимост на Кипър от депониране достига 63%, докато европейската цел за 2035 г. е тя да е под 10%.

Съществуващият капацитет на пречиствателните станции е недостатъчен да поеме битовите отпадъци от домакинствата и бизнеса, отбелязва още Европейската комисия.

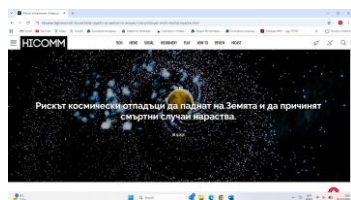
Вече се работи по цялостно проучване за устойчивост на националната инфраструктурна мрежа за управление на отпадъците до 2035 г., съобщиха от земеделското министерство. Договорите за модернизация на двете интегрирани съоръжения за отпадъци се очаква да бъдат възложени в края на следващата година.

С държавна подкрепа от над 2 млн. евро местните власти са почистили близо 450 незаконни сметища.

Източник: Hicomm

Заглавие: Рискът космически отпадъци да паднат на Земята и да причинят смъртни случаи нараства.

Линк: <https://hicomm.bg/news/riskt-kosmicheski-otpadci-da-padnat-na-zemyata-i-da-prichinyat-smrtni-sluchai-narastva.html>

Текст: Ситуацията в космическото пространство днес не изглежда никак оптимистично. Предвид темпото, с което понастоящем се извършват изстрелвания в орбита, някои земни орбити са толкова претоварени и съдържат толкова много потенциално опасни отломки – движещи се с висока скорост останки от излезли от експлоатация спътници и отработени степени на ракети – че това би могло да застраши бъдещето на човечеството в космоса. Това е заключението на експерти от Европейската космическа агенция (ESA), които отправят сериозни предупреждения в новия си „Доклад за състоянието на космическата среда 2026 г.“ (Space Environment Report 2026). Накратко, тази тревожна оценка на ESA посочва, че броят и мащабът на търговските спътникови съзвездия продължават да нарастват с всяка изминала година.

Според оценките в доклада рискът от човешки жертви, произтичащ единствено от навлизането обратно в атмосферата на горни степени на ракети, е надхвърлил 4% през 2024 г., удвоявайки се спрямо 2020 г. – факт, който отбелязва Юън Райт, специалист по космическата среда от Университета на Британска Колумбия (Ванкувър, Канада). През 2024 г. около 124 ракетни степени са навлезли обратно в атмосферата по неконтролиран начин – средно повече от две на седмица, посочва Райт пред Space.com. „Ако това ниво се запази през следващото десетилетие, рискът някъде по света човек да загине вследствие на удар от ракетни отломки е 33%“, казва той.

Райт отбелязва, че рискът от жертви, свързан със сателитите, също нараства, достигайки 1% през 2024 г. „Вероятността въздухоплавателно средство да бъде ударено или въздушното пространство да бъде затворено поради навлизане на обект в атмосферата също се увеличава с нарастването на броя на обектите, които се завръщат в нея.“

Според Райт това са рискове, които могат да бъдат избегнати. „За всички ракети трябва да се въведе изискване за контролирано навлизане обратно в атмосферата и приводняване в океана – далеч от хора и въздухоплавателни средства, – за да се елиминира напълно рискът“, заявява той.

Орбиталната среда около Земята е ограничен ресурс. Твърде много спътници остават в силно натоварени орбити след края на експлоатационния си живот, което създава нарастващ риск от сблъсъци. Освен това, средно повече от три цели спътника или корпуса на ракети навлизат обратно в земната атмосфера всеки ден. Същевременно ежедневно се извеждат в орбита десет нови полезни товара.

Един от аспектите на използването на космическото пространство, който придобива все по-голямо значение, е свързан с опасенията относно замърсяването на атмосферата, породено от навлизането на космическа техника обратно в нея. В изявление на Европейската космическа агенция по повод

доклада се посочва, че първостепенна задача е събирането на данни за мащаба и характеристиките на това замърсяване, „за да се осигури надеждна научна основа за евентуални мерки за ограничаване на въздействието, ако такива се наложат“.

От публикуването на първото издание на този доклад през 2016 г. настъпиха значителни промени по отношение на начина, по който човечеството използва космическото пространство.

От положителна гледна точка се наблюдава съществено подобрене във възможностите на мрежите за космическо наблюдение надеждно да каталогизират обекти както в близост до геостационарните орбити, така и да проследяват изстрелванията към ниска околоземна орбита.

Същевременно обаче се наблюдава тенденция към увеличаване на броя на обектите в орбита, класифицирани като „неидентифицирани“. Тази тенденция отразява нарастващата разлика между засечените и каталогизираните фрагменти с „известен произход“.

Тази ситуация подчертава нарастващата сложност на космическата среда – отбелязва се в доклада – както и необходимостта от по-добри възможности за мониторинг и управление на космическия трафик, за да се избегнат сблъсъци и разпадане на обекти на фрагменти.

Докладът на ESA за състоянието на космическата среда за 2026 г. съдържа редица важни изводи. Един от тях е свързан с нова тенденция: нараства рискът от пострадали хора на земята вследствие на отломки, които оцеляват при навлизането обратно в атмосферата.

„Макар че стойностите са ниски в сравнение с ежедневните рискове в живота, вероятността от инцидент с пострадали се е увеличила през последните години поради засиления трафик“, се отбелязва в доклада.

Това осъзнаване, че всичко изпратено в космоса може да се върне обратно на земята, е резултат от нарастващия брой изстрелвания, увеличаващия се брой спътници в земна орбита и по-честото навлизане на ракетни степени и друга космическа техника обратно в земната атмосфера.

„Индексът на ESA за състоянието на космическата среда“ показва, че през 2025 г. дългосрочното въздействие на текущите дейности в космоса се е влошило с цял порядък само в рамките на една година.

Източник: Фокус

Заглавие: Над 24 тона отпадъци събраха софиянци на "MaGaTa фест"

Линк: <https://www.focus-news.net/novini/regioni/Nad-24-tona-otpaduci-subraha-sofiyanci-na-MaGaTa-fest-3034261>

Текст: Над 24 тона отпадъци събраха жители на районите "Слатина" и "Изгрев" по време на третото есенно издание на "МаГаТа фест". Инициативата на Столичната община се проведе на паркинга пред бившия хотел "Плиска", където стотици граждани предадоха безвъзмездно различни видове отпадъци.

Най-голямо количество са едрогабаритните отпадъци – 12 тона, следвани от 5 тона автомобилни гуми, 3 тона електрическо и електронно оборудване, 2,6 тона опасни отпадъци, 1 тон опаковки, 600 кг текстил и обувки и 400 кг батерии и акумулатори.

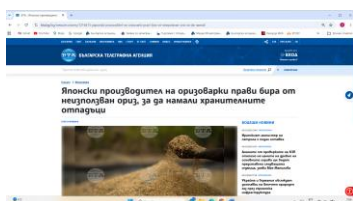
"София става по-чиста тогава, когато общината дава работещи възможности, а хората се възползват от тях с отговорност", заяви кметът на София Васил Терзиев. Той подчерта, че паралелно с временните инициативи общината работи по изграждането на постоянна инфраструктура за разделно събиране на отпадъци.

По време на "МаГаТа фест" са раздадени и съдове за домашно компостиране. Инициативата продължава на 18 октомври в район "Искър".

Източник: БТА

Заглавие: Японски производител на оризоварки прави бира от неизползван ориз, за да намали хранителните отпадъци

Линк: <https://www.bta.bg/bg/news/economy/1216415-yaponski-proizvoditel-na-ORIZOVARKI-pravi-bira-ot-neizpolzvan-oriz-za-da-namali>

Текст: Японски производител на домакински уреди и уреди за готвене продава крафт бира от неизползван ориз, като се надява да намали с около 30 тона хранителните отпадъци, които ежегодно се генерират при разработването на оризоварките на компанията, предаде Киодо.

Базираната в Осака „Зоджируши корп.“ (Zojirushi Corp.) е достигнала годишната си цел от 100 000 кенчета от своята крафт бира „Зо но май“ („Танцът на слона“) за около шест месеца, като необичайната комбинация е спечелила популярност сред потребителите.

„Успяхме да оползотворим максимално нашите ресурси, като същевременно създадохме нова стойност“, заяви 30-годишният говорител на „Зоджируши“ Кацухико Хамада.

Компанията провежда многобройни тестове при разработването и оценката на характеристиките на своите оризоварки. По-голямата част от храната, останала

след тестовете, се използва за компост, но компанията е търсела и други начини за оползотворяване на ориза и е започнала да произвежда крафт бира по предложение на друга компания, специализирана в намаляването на хранителните отпадъци.

През 2023 г. „Зоджируши“ пусна първата си бутилирана крафт бира от неизползван ориз, наречена „Харе то хо“, с надеждата усилията ѝ за предотвратяване на разхищението на храни да наберат популярност.

Компанията пусна през март тази година втората си крафт бира - „Танцът на слона“, след около година разработване. Базираната в Ниигата „Ечиго Бийр“ (Echigo Beer Co.) произвежда бирата, като смесва сварен ориз и гореща вода с малц, при което нишестето в ориза се превръща в захар.

Бирата със златист цвят е с алкохолно съдържание от 4,5 на сто, с по-слабо изразена горчивина и мек послевкус, който се съчетава добре с повечето храни.

Тя се предлага в супермаркети и магазини за стоки от първа необходимост, а може да бъде закупена и от официалния сайт на компанията за 405 йени (2,5 долара).

Въпреки усилията на „Зоджируши“ за намаляване на хранителните отпадъци обаче, в процеса на производство на бирата се използват само 5 на сто от 30-те тона останал ориз

„Надяваме се в бъдеще да намерим приложение на целия останал ориз в друг продукт“, каза Хамада.